Назва ТВП: Галубіцкая пушча

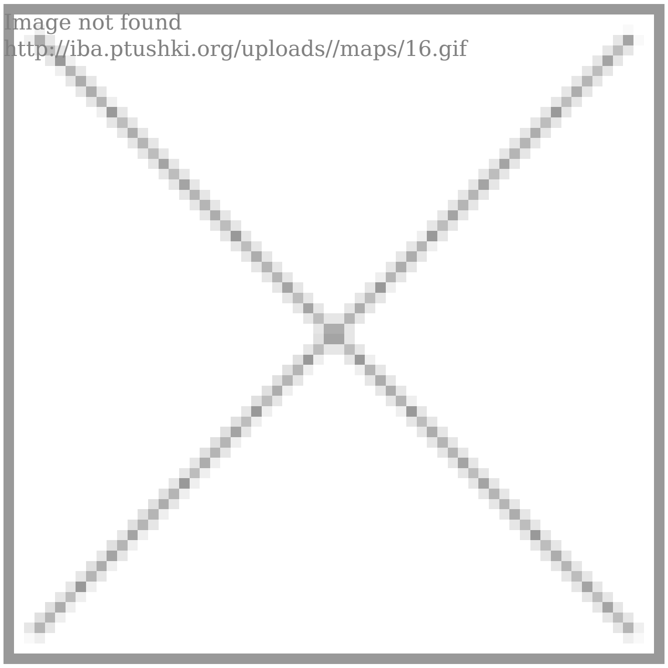

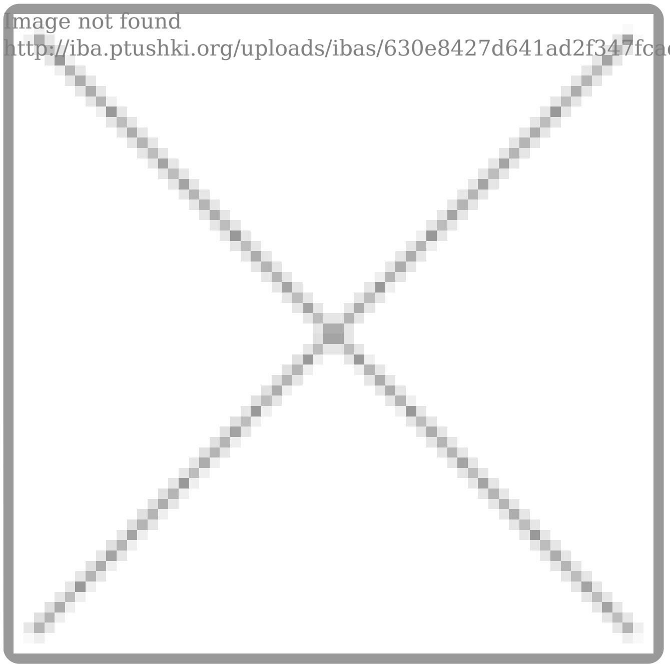

© С. Левый

Код: BY004

Геаграфічныя каардынаты: 55°00' N 28°03' E

Адміністрацыйная прыналежнасць: Віцебская вобласць: Глыбоцкі раён, Докшыцкі раён

Плошча: 20939 га

Крытэрыі: B2

Нацыянальны прыродаахоўны статус: частка тэрыторыі ландшафтна-гідралагічны заказнік мясцовага значэння «Галубіцкая пушча» (6734 га)

Міжнародны прыродаахоўны статус: ТВП рэгіянальнай значнасці

Агульнае апісанне:

Галубіцкая Пушча ўяўляе сабой мазаічнае спалучэнне леса-балотных, лугавых, балотных і лясных масіваў, а таксама буйных натуральных вадаёмаў, якія знаходзяцца ў водазборным басейне вярхоўяў ракі Бярэзіна. Лясамі пакрыта 60% тэрыторыі, 18% займаюць балоты. Ядром заказніка з'яўляюцца масівы сфагнавых і пераходных балот, якія размешчаны ў яго паўночнай частцы. Лясы ў асноўным прадстаўлены сярэднеўзроставымі хвойнікамі, у меншай ступені ельнікамі,

чорнаалешнікамі, бярэзнікамі. Вельмі рэдка сустракаюцца фрагменты шыракаліставых лясоў.

Галубіцкая Пушча адносіцца да вярхоўяў ракі Бярэзіна, якая з'яўляецца асноўнай воднай артэрыяй заказніка. Даўжыня ракі ў межах ТВП складае 40 кіламетраў. Рэчышча яе вельмі звілістае і часта разгалінаванае, багатае на пратокі і невялікія пясчаныя астравы, якія затапляюцца ў паводку. Рака Бярэзіна на тэрыторыі заказніка працякае праз пойменнае возера Медзазол. Другое буйное возера Межужол размешчана сярод сфагнавых балот і звязана з Бярэзінай меліяратыўнымі каналамі і ракой Чарніца. Вада гэтага возера характарызуецца нізкай мінералізацыяй і высокай колернасцю. Возера зарастае слаба. У выніку правядзення асушальнай меліярацыі і торфараспрацовак у заходняй і часткова ў паўднёва-усходняй частках заказніка гідралагічныя ўмовы тэрыторыі значна трансфарміраваліся.

З гаспадарчай дзейнасці пераважае лесакарыстанне. Тарфяныя месцанараджэнні на тэрыторыі Галубіцкай Пушчы з'яўляюцца адной з асноўных у раёне баз здабычы прамысловай сыравіны. Мясцовыя жыхары на тэрыторыі заказніка збіраюць ягады і грыбы, займаюцца паляваннем і рыбнай лоўляй.

Асноўныя біятопы:

Лясы – 60%, верхавыяі пераходныя балоты – 18%, торфараспрацоўкі – 15%, азёры – 2%, іншыя землі – 5%.

Птушкі:

На тэрыторыі сустракаецца 192 віда птушак, з якіх 24 занесены ў Чырвоную кнігу Беларусі.

У заказніку гняздуюцца чапля-бугай *Botaurus stellaris*, звычайны гогаль *Bucephala clangula*, малы арлец *Aquila pomarina*, арол-вужаед *Circaetus gallicus*, залацістая сеўка *Pluvialis apricaria*, даўгахвостая кугакаўка *Strix uralensis*. На ТВП значная колькасць цецярука *Tetrao tetrix* - 70-100 пар, глушца *Tetrao urogallus* - 30-40 самцоў і звычайнага гогаля *Bucephalaclangula* 20-40 пар. Яўчэ захавалася невялікая папуляцыя белай курапаткі, але яе колькасць значна паменшылася. Адзначаны таксама чорнаваллёвы гагач *Gavia arctica*, вялікая белая чапля *Egretta alba* і звычайны зімародак *Alcedo atthis*.

ТВП “Галубіцкая пушча” мае значэнне для захавання скапы *Pandionhaliaetus* (5-

7 пар).

Іншыя групы жывел:

З млекакормячых адзначана больш за 40 відаў.

Стан рэдкіх відаў птушак:

Віды	Статус	Колькасць	Год/перыяд ацэнкі	Дакладнасць ацэнкі	Трэнды (2005-2010)	Крытэрый ТВП
Гусь шэрая *Anser anser*	мг	+	2005-2010	П		
Пардва *Lagopus lagopus*	гн	+	2005-2010	П	↓	
Гагач чорнаваллёвы *Gavia arctica*	мг	+	2005-2010	П		
Коўра шэрашчокая *Podiceps grisegena*	мг	+	2005-2010	П		
Чапля-бугай *Botaurus stellaris*	гн	+	2005-2010	П		
Чапля вялікая белая *Casmerodius albus*	гн?	4-5 п	2005-2010	П	↑	
Бусел белы *Ciconia ciconia*	гн	3-4 п	2005-2010	Д	↔	

Віды	Статус	Колькасць	Год/перыяд ацэнкі	Дакладнасць ацэнкі	Трэнды (2005-2010)	Крытэрый ТВП
Арлан-белахвост *Haliaeetus albicilla*	гн?	0-1 п	2005-2010	П		
Арол-вужаед *Circaetus gallicus*	гн	3-4 п	2005-2010	Д	↔	
Малы арлец *Aquila pomarina*	гн	5-6 п	2005-2010	Д	↓	
Арол-маркут *Aquila chrysaetos*	гн?	1 п	2005-2010	Д	↔	
Скапа *Pandion haliaetus*	гн	5-7 п	2005-2010	Д	↔	B2
Сокал-пустальга *Falco tinnunculus*	гн	6-8 п	2005-2010	Д	↓	
Сокал-дрымлюк *Falco columbarius*	гн	3-4 п	2005-2010	Д		
Сокал-кабец *Falco subbuteo*	гн	5-6 п	2005-2010	Д	↔	
Журавель шэры *Grus grus*	гн	10-14 п	2005-2010	Э	↑	

Віды	Статус	Колькасць	Год/перыяд ацэнкі	Дакладнасць ацэнкі	Трэнды (2005-2010)	Крытэрый ТВП
Сеўка залацістая *Pluvialis apricaria*	гн	10-15 п	2005-2010	Э	↔	
Пугач *Bubo bubo*	гн	1-2 п	2005-2010	П	↔	
Сычык вераб'іны *Glaucidium passerinum*	гн	6-7 п	2005-2010	Э	↔	
Кугакаўка даўгахвостая *Strix uralensis*	гн	8-9 п	2005-2010	Э	↔	
Звычайны зімародак *Alcedo atthis*	гн	5-7 п	2005-2010	Э	↔	
Жаўна зялёная *Picus viridis*	гн	+	2005-2010	П		
Дзяцел жоўтагаловы *Picoides tridactylus*	гн	+	2005-2010	П		

Іншыя рэдкія і знаходзячыеся пад пагрозай знікнення віды:

Звяры: буры мядзведзь *Ursus arctos*, барсук *Meles meles*, еўрапейская рысь *Felis linx*.

Насякомыя:тарфянікавая жаўтушка*Coliaspalaeno.*

Расліны: адзначана каля 40 рэдкіх відаў; сярод іх такія як: баранец звычайны *Huperziaselago*

, лікападыела заліўная *Lycopodiellainundata*, касач сібірскі *Irissibirica*, шпажнік чарапіцавы *Gladiolusimbricatus*, аднацветка аднакветкавая *Monesesuniflora*, пярэсна еўрапейская *Trolliuseuropaeus*, пуханос альпійскі*Baeothryonalpinum*, лінея паўночная *Linnaeaborealis*, ладдзян трохнадрэзаны *Corallorhizatrifida*, вярба чарнічная *Salixmyrtilloides*, бяроза карлікавая *Betulanana*, журавіны дробнаплодныя *Oxycoccusmicrocarpus*, марошка прысадзістая *Rubuschamaetorus*, кізільнік чарнаплодны *Cotoneastermelanocarpus*.

Пагрозы:

Забруджванне навакольнага асяроддзя. Асноўнай крыніцай забруджвання ракі Бярэзіна з’яўляецца горад Докшыцы, які не мае адпаведных ачышчальных пабудоў.

Меліярацыя і торфараспрацоўка. Галоўным фактарам парушэння экалагічнага баланса ў раёне заказніка, з'яўляюцца торфараспрацоўкі, якія праводзяцца тут на працягу апошніх 30 гадоў. У перспектыве плануецца ахапіць распрацоўкамі ўвесь масіў верхавога балота. Гэта прывядзе да поўнага знішчэння прыроднага комплекса Галубіцкая Пушча і, несумненна, акажа негатыўны ўплыў на стан ракі Бярэзіна і Бярэзінскага біясфернага запаведніка.

Рэкамендацыі па захаванню:

Неабходна пашырыць межы заказніка і спыніць далейшую здабычу торфа. Гэта паслужыць падставай для стабілізацыі гідралагічнага рэжыму вярхоўяў ракі Бярэзіна і Бярэзінскага біясфернага запаведніка.

Крыніцы інфармацыі:

Асабістыя паведамленні: Пяцько Г.П.

Скарбы прыроды Беларусі. – Мн.: Беларусь, 2005. – 215 с. (Інфармацыю падрыхтавалі: Іваноўскі У.В., Пяцько Г.П., Ямінскі Б.В.).

Сушко Г.Г., Шкатуло В.В., Борок И.И. Редкие и охраняемые виды насекомых обитателей верховых болот Белорусского Поозерья // Красная книга Республики Беларусь: состояние, проблемы, преспективы: материалы международной научной конференции. – Витебск: УО “ВГУ им. П.М. Машерова”, 2011., с. 171-173.

Складальнікі : Пяцько Г.П.

---

* *Выкарыстанне змешчанай тут неапублікаванай інфармацыі для навуковых публікацый без пісьмовай згоды яе аўтараў забаронена. У выпадку выкарыстання часткі кантэнту або старонкі цалкам на іншых інтэрнэт-рэсурсах, абавязковая*

спасылка на аўтараў і сайт iba.ptushki.org